

3. Лапкін А.В. Організаційно-правові основи діяльності прокурора із забезпечення прав і законних інтересів потерпілого у кримінальному судочинстві: дис.. канд. юрид. наук: 12.00.10. Х., 2011. 279 с.
4. Кричун Ю.А., Степанов П.Л. Окремі проблеми питання інституту потерпілого в кримінальному процесі. Науковий вісник Харківського державного університету. 2015. Випуск 3. Т. 15. С. 120–123.
5. Даль В. Толковый словарь. М.: Гос. изд-во «Художественная литература», 1982. Т. 3. 555 с.
6. Пожар В.Г. Межі повноважень представників у кримінальному провадженні: проблеми визначення. Молодий вчений. 2016. №12 (39). С. 612–615.
7. Адаменко В.Д. Советское уголовно-процессуальное представительство. Томск. 1978. 213 с.
8. Шпилев В.Н. Участники уголовного процесса. Минск. 1970. 221 с.
9. Остафійчук Г.В. Представництво у кримінальному провадженні. Право і суспільство. 2015. №4. С. 190–195.
10. Кирилук Л.В. Процесуальний статус представника потерпілого на стадії досудового розслідування. Наукові записки ХЕПУ. 2014. № 1(16). С. 33–41.
11. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2013. № 9-10. 11-12. 13. Ст. 88.
12. Шибіко В. Проблема забезпечення прав потерпілого за новим КПК України 2012 р. II Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. К.: НАВС, 2013. № 1. С. 307–313.
13. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві: Закон України від 23 грудня 1993 р. № 3782-XII. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1994. N 11. Ст. 51.

УДК 347.963(477)

ХАРЧЕНКО В.М.

МІСЦЕ ТА РОЛЬ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ В СИСТЕМІ ОРГАНІВ, ЩО РЕАЛІЗУЮТЬ ПРАВООХОРОННУ ФУНКЦІЮ ДЕРЖАВИ

Автором на основі узагальнення наукових підходів до визначення поняття й системи правоохоронних органів та аналізу сукупності нормативно-правових актів, які регулюють їх функціональний аспект, визначено місце й роль прокуратури України в системі правоохоронних органів, які реалізують правоохоронну функцію держави.

Ключові слова: правоохоронні органи, прокуратура, правоохоронна функція держави, Генеральна прокуратура України, Генеральна військова прокуратура України, Спеціалізована антикорупційна прокуратура, функції, повноваження.

Автором на основе обобщения научных подходов к определению понятия и системы правоохранительных органов и анализа совокупности нормативно-правовых актов, регулирующих их функциональный аспект, определено место и роль органов прокуратуры Украины в системе правоохранительных органов, реализующих правоохранительную функцию государства.

Ключевые слова: правоохранительные органы, прокуратура, правоохранительная функция государства, Генеральная прокуратура Украины, Генеральная военная прокуратура Украины, Специализированная антикоррупционная прокуратура, функции, полномочия.

The author, on the basis of generalization of scientific approaches to the definition of the concept and system of law enforcement bodies and analysis of the set of normative and legal acts regulating their functional aspect, determines the place and role of the Ukrainian procuracy bodies in the system of law enforcement agencies implementing the law enforcement function of the state.

Key words: law enforcement agencies, prosecutor's office, law enforcement function of the state, General Prosecutor's Office of Ukraine, General Military Prosecutor's Office of Ukraine, Specialized Anti-corruption Prosecutor's Office, functions, powers.

Вступ. Сама по собі держава не здатна реалізовувати власні функції, вона їх здійснює через спеціально уповноважені органи державної влади. Це стосується також правоохоронної функції, яку забезпечує не один орган, а їх система; останні, як правило, називаються правоохоронними органами. Водночас донині ні в національному законодавстві, ні в науці немає єдиного підходу до визначення системи правоохоронних органів. Натомість деякі органи державної влади є «постійними представниками» діючої системи; серед них можна виділити органи прокуратури України, уся професійна діяльність яких пов'язана з реалізацією правоохоронної функції держави, а отже, і з безпосереднім забезпеченням національної безпеки, а тому постає питання про їх місце й роль у зазначеному процесі. Важливість розв'язання зазначеного питання зумовлюється тим, що осмислення значення діяльності прокуратури у сфері реалізації правоохоронної функції держави може стати підставою для її вдосконалення, що набуває особливої актуальності в контексті реформування правоохоронних органів.

Стан дослідження. Національна система правоохоронних органів держави завжди була предметом уваги вітчизняних науковців, таких як О.М. Бандурка, В.М. Бесчастний, М.М. Бурбіка, М.В. Косюта, А.В. Лапкін, М.І. Мельник, М.І. Мичко, Р.В. Олійник, В.Я. Тацій, М.С. Уткіна, О.В. Філонов, М.І. Хавронюк, Ю.С. Шемшученко та інші. Проте в правовій науці переважають роботи, де зазначена система характеризується комплексно та не завжди однаково, наслідком чого є відсутність сталого підходу до визначення системи органів, прямим завданням яких є забезпечення національної безпеки держави. Водночас невизначеність місця в такій системі того чи іншого правоохоронного органу, зокрема прокуратури, ускладнює розуміння комплексу їхніх повноважень і функцій під час реалізації правоохоронної функції держави.

Постановка завдання. Мета статті зумовлюється необхідністю визначення місця та ролі органів прокуратури України в реалізації провідного напрямку державної діяльності – правоохоронної функції – на підставі характеристики загальної системи правоохоронних органів, аналізу повноважень і функцій прокуратури в межах правоохоронної діяльності.

Результати дослідження. У національному законодавстві поняття «правоохоронний орган» визначається неоднаково, при цьому в різних тлумаченнях відбивається його загальна сутність, зокрема:

1) «органи державної влади, на які Конституцією і законами України покладено здійснення правоохоронних функцій» (ст. 1 Закону України «Про основи національної безпеки України») [1];

2) «державні органи, які відповідно до законодавства здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції» (ст. 1 Закону України «Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави») [2];

3) «державні органи, які відповідно до національного законодавства сторін забезпечують безпеку держави, суспільства, громадян та ведуть боротьбу зі злочинністю» (ст. 1 Договору Співдружності Незалежних Держав про порядок перебування та взаємодії співробітників правоохоронних органів на території держав – учасниць Співдружності Незалежних Держав від 4 червня 1999 р.) [3].

У деяких нормативно-правових актах, на відміну від вищенаведених визначень поняття «правоохоронний орган», законодавець обмежується лише різним переліком таких правоохоронних органів, наприклад:

1) «органи прокуратури, Національної поліції, служби безпеки, Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, Національне антикорупційне бюро України, органи охорони державного кордону, органи доходів і зборів, органи й установи виконання покарань, слідчі ізолятори, органи державного фінансового контролю, рибоохорони, державної лісової охорони, інші органи, які здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції» (ч. 1 ст. 2 Закону України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів») [4];

2) «органи прокуратури, внутрішніх справ, служби безпеки, державної контрольно-ревізійної служби та державної податкової служби» (п. 1.2 Інструкції про порядок проведення контрольних заходів контрольно-ревізійним відділом Державної судової адміністрації України, затвердженої Наказом Державної судової адміністрації України від 29 липня 2011 р. № 120) [5];

3) «органи прокуратури, служби безпеки, Національної поліції, Національне антикорупційне бюро, інші утворені відповідно до законодавства органи, які здійснюють правоохоронні функції» (п. 3 Порядку проведення інспектування Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2006 р. № 550) [6].

Додатково варто зазначити норми ст. 1 Закону України «Про основи національної безпеки України», згідно з якою «національна безпека – захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства й держави, за якої забезпечуються сталий розвиток суспільства, своєчасне виявлення, запобігання та нейтралізація реальних і потенційних загроз національним інтересам у сферах правоохоронної діяльності, боротьби з корупцією» [1], а відповідно до ст. 4 зазначеного закону органи прокуратури належать до суб'єктів забезпечення національної безпеки. Таким чином, реалізація правоохоронної функції в діяльності держави спрямована на забезпечення національної безпеки, на це спрямована, відповідно, і діяльність органів прокуратури в частині повноважень, встановлених чинним законодавством.

Наведені положення законодавства лише підкреслюють правильність вживання терміна «правоохоронні органи» в контексті реалізації правоохоронної функції держави та надають їх приблизні переліки. Дефініції поняття «правоохоронні органи» в юриспруденції майже не відрізняються від законодавчих. Наприклад, Ю.С. Шемшученко розглядає правоохоронні органи як органи, що наділені державою компетенцією щодо охорони громадських відносин, урегульованих правом [7, с. 513]. У навчальному посібнику «Судові та правоохоронні органи» наведено таке визначення правоохоронних органів: «державні органи, на які законодавчими актами покладено здійснення однієї чи декількох правоохоронних функцій, для яких їх виконання є основним і повсякденним завданням» [8, с. 10].

У свою чергу ми підтримуємо думку О.М. Бандурки, який надає більш вичерпне тлумачення поняття «правоохоронні органи», вказуючи на те, що це установи та організації, що функціонують у суспільстві й державі, основним завданням діяльності яких є забезпечення законності, боротьби зі злочинністю та іншими правопорушеннями [9, с. 6–8], і виділяє серед них органи прокуратури, Міністерство юстиції України, Міністерство внутрішніх справ України, Службу безпеки України та адвокатуру.

Схожу дефініцію зазначеного поняття пропонує А.В. Лапкін: «Правоохоронні органи – це спеціально уповноважені державні органи, наділені владними повноваженнями, діяльність яких спрямована на захист прав, свобод та інтересів людини, суспільства й держави» [10, с. 12]. Учений відносить до них прокуратуру, Службу безпеки України, органи внутрішніх справ, органи юстиції, нотаріат, Державну фіскальну службу України, адвокатуру, Державне бюро розслідувань, Державну прикордонну службу України, Національне антикорупційне бюро України, Державну контрольно-ревізійну службу та інші органи, визначені законом. Проте залишається незрозумілим, чому в останньому випадку діяльність правоохоронних органів, які безпосередньо реалізують правоохоронну функцію держави, обмежується лише захистом прав, свобод та інтересів людини, суспільства й держави та не включає боротьбу зі злочинністю, забезпечення правопорядку тощо.

Однозначно можна стверджувати, що з обох позицій – законодавчої та наукової – прокуратура посідає одне з головних місць у системі правоохоронних органів, а отже, більшою мірою реалізує правоохоронну функцію держави. В основному нормативно-правовому акті, який визначає засади діяльності органів прокуратури, – Законі України «Про прокуратуру» – проголошено: «Прокуратура України становить єдину систему, яка в порядку, передбаченому цим законом, здійснює встановлені Конституцією України функції з метою захисту прав і свобод людини, загальних інтересів суспільства та держави» (ч. 1 ст. 1) [11]. Систему органів прокуратури утворюють Генеральна прокуратура України, регіональні, місцеві, військові прокуратури, а також Спеціалізована антикорупційна прокуратура (ст. 7 Закону України «Про прокуратуру»).

Наукові підходи до характеристики прокуратури як правоохоронного органу є дещо відмінними, розширеними. Зокрема, А.Г. Мурашин визначає прокуратуру як «інститут, який у системі поділу державної влади підсилює механізм стримувань і противаг, є органом державного нагляду за дотриманням законів, при цьому ні за своєю генезою, ні за характером повноважень не належить до органів жодної гілки влади, тим більше не підпорядкований жодній із них» [12, с. 530].

М.І. Мельник та М.І. Хавронюк, також розглядаючи прокуратуру як елемент системи стримувань і противаг, дотримуються думки, що це самостійний централізований орган державної влади, який діє в системі правоохоронних органів держави та забезпечує захист від неправомірних посягань на суспільний і державний лад, права й свободи людини, а також на основи демократичного устрою засобами та методами, що передбачені законом [13, с. 144].

М.В. Косюта розглядає прокуратуру як самостійну гілку влади, обґрунтовуючи це такими рисами:

- а) органи прокуратури належать до державно-владних структур;
- б) прокурорська система з огляду на свою єдність і централізацію має високий рівень організаційної відокремленості;
- в) функції прокуратури докорінно відрізняються від функцій законодавчої, виконавчої та судової гілок влади;
- г) суттєву специфіку мають повноваження прокуратури;
- г) розділ, присвячений прокуратурі, займає самостійне місце в Основному Законі України між виконавчою та судовою владою;
- д) перелік функцій, крім прокуратури, визначено безпосередньо в Конституції України лише стосовно законодавчої, виконавчої та судової гілок влади [14, с. 18–19].

Ми не можемо погодитися з наведеною позицією, проте вважаємо слушним зауваження В.М. Бесчастного щодо того, що органи прокуратури, кожен у межах своєї компетенції, відіграють реальну й конкретну роль у виконанні завдань та здійсненні функцій, покладених на прокуратуру; їх система й структура побудовані так, щоб вплив прокуратури на забезпечення законності, правопорядку, прав і законних інтересів громадян був ефективним, всеохоплюючим на всій території України та на всіх напрямках соціальних відносин, урегульованих законами [15, с. 29].

Не вдаючись до дискусії про можливість віднесення органів прокуратури до однієї з гілок влади або виокремлення її в самостійну гілку влади, оскільки це питання виходить за межі поставленої нами мети, вважаємо за доцільне надати характеристику складовим елементам системи прокуратури України, щоб сформувати комплексне уявлення про цей орган, що дасть змогу визначити місце й роль прокуратури в реалізації правоохоронної функції держави.

Сьогодні прокуратура України переживає процес реформації в межах реформи правоохоронної системи, на необхідність проведення якої вказано в Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», схваленій Указом Президента України від 12 січня 2015 р. № 5/2015. У цьому акті зазначено: «Метою державної політики в цій сфері є коригування завдань і функцій правоохоронних органів, упровадження нових засад проходження служби, нових критеріїв оцінки роботи правоохоронців для підвищення рівня захисту прав і свобод людини, а також інтересів суспільства й держави від протиправних посягань. <...> Потрібно зробити систему забезпечення правопорядку максимально прозорою та дружньою для суспільства. Важливим у цій сфері є проведення ґрунтовної децентралізації та впровадження дієвих механізмів громадського контролю за органами правопорядку. Пріоритетним у роботі таких органів має бути принцип законності: система віддання та виконання наказів повинна стати такою, щоб працівник поліції керувався законом і не виконував явно злочинні накази» [16]. На сьогодні інститут прокуратури має низку недоліків, серед яких Стратегією реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 рр. названі такі:

- недостатня структурна незалежність прокуратури в поєднанні з безкарністю та низьким рівнем підзвітності, невідповідність функцій прокуратури європейським стандартам;
- недостатній рівень функціональної незалежності та добросовісності прокурорів, потреба в більш розвинених інструментах управління ефективністю, значно жорсткіших етичних вимогах і дисциплінарних правилах;
- недостатній рівень формальних і практичних каналів комунікації (у тому числі мереж обміну даними) між виконавчими органами та прокуратурою, а також між органами державної влади та європейськими й міжнародними партнерами;
- непослідовне застосування процесуальних норм прокуратурою [17].

У зв'язку з наведеним було прийнято новий Закон України «Про прокуратуру», яким передбачено низку визначальних новацій, зокрема, органи прокуратури втратили функцію так званого «загального нагляду», яка позбавила прокуратуру можливості втручання в здійснення господарської діяльності, а також була проведена структурна реорганізація органів прокуратури України, яку ми розглянемо далі. Також оновлене законодавство, що сьогодні регулює діяльність органів прокуратури, передбачає певні гарантії незалежності прокурорів та утворення Ради прокурорів як самостійно-

го органу прокурорського самоврядування поряд з іншим органом – Всеукраїнською конференцією прокурорів, удосконалення питання кадрового забезпечення (запровадження прозорого конкурсного порядку зайняття посад в органах прокуратури) і дисциплінарної відповідальності прокурорів.

У ч. 1 ст. 8 Закону України «Про прокуратуру» зазначено: «Генеральна прокуратура України організовує та координує діяльність усіх органів прокуратури з метою забезпечення ефективного виконання функцій прокуратури» [11]. У контексті наведеного варто погодитися з Р.В. Олійником, який акцентує увагу на тому, що найбільшим обсягом управлінських повноважень у системі органів прокуратури наділено Генерального прокурора України. Письмові вказівки Генерального прокурора України з питань розслідування є обов'язковими до виконання всіма органами, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність і досудове розслідування [18, с. 36]. Генеральний прокурор України має шість заступників, один із яких є Головним військовим прокурором. Фактично частина діяльності Генеральної прокуратури України має управлінський характер щодо всіх інших, нижчих, прокуратур, а також здійснює нагляд за додержанням національного законодавства у виключних випадках.

Водночас національне законодавство не встановлює ні функції Генеральної прокуратури України, ні закріплені за нею повноваження; визначаються лише окремі повноваження Генерального прокурора України, серед яких міститься визначальне положення про те, що він «організовує діяльність органів прокуратури України, у тому числі визначає межі повноважень Генеральної прокуратури України, регіональної та місцевих прокуратур у частині виконання конституційних функцій» (ч. 2 ст. 9 Закону України «Про прокуратуру») [11]. Наведена норма буквально надає Генеральній прокуратурі України весь комплекс повноважень у межах діяльності органів прокуратури, наділяючи її в цьому сенсі безмежними повноваженнями. У зв'язку із цим виникає питання про те, чи не призведе така ситуація до необгрунтованого втручання Генеральної прокуратури України в діяльність інших підпорядкованих їй прокуратур та зловживання своїми повноваженнями. На нашу думку, для перспективного унеможливлення таких зловживань і порушень законодавства в межах діяльності органів прокуратури необхідно на законодавчому рівні окреслити повноваження Генеральної прокуратури України, у тому числі з контролю й нагляду за здійсненням діяльності нижчих прокуратур.

Схожа ситуація спостерігається з визначенням компетенції, у тому числі адміністративного характеру, регіональних і місцевих прокуратур, адже законодавець визначив лише повноваження їхніх керівників (ст. 11 та 13 Закону України «Про прокуратуру»). Це дає підстави говорити про те, що фактично Генеральна прокуратура України, регіональні та місцеві прокуратури здійснюють однакові функції, визначені в ст. 2 вказаного закону, а розподіл їхніх повноважень щодо реалізації зазначених функцій здійснює безпосередньо Генеральний прокурор України.

Генеральна військова прокуратура України утворюється в Генеральній прокуратурі України як самостійний структурний підрозділ та керується під час роботи Положенням про Головну військову прокуратуру Генеральної прокуратури України, затвердженим Наказом Генеральної прокуратури України від 20 грудня 2017 р. № 356. Згідно із цим актом Генеральна військова прокуратура України реалізує такі завдання (переважно у воєнній сфері):

- забезпечує ведення розслідувань злочинів, вчинених у воєнній сфері, злочинів проти основ національної безпеки України, миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку тощо (п. 3.1);
- захищає інтереси держави у воєнній сфері за наявності їх порушень або загрози порушень, а також сприяє їх поновленню (п. 3.2);
- організовує діяльність військових прокуратур із метою забезпечення ефективного представництва ними інтересів держави у воєнній сфері в суді (п. 3.3);
- реалізує повноваження щодо участі у виконавчому провадженні в справах, у яких військовим прокурором здійснювалося представництво інтересів держави в суді (п. 3.4);
- організовує діяльність військових прокуратур щодо запобігання та протидії корупційним і пов'язаним із корупцією правопорушенням (п. 3.5);
- здійснює координацію діяльності правоохоронних органів щодо протидії злочинності у воєнній сфері (п. 3.6) [19] тощо.

Поряд із Генеральною військовою прокуратурою України в Генеральній прокуратурі України утворюється Спеціалізована антикорупційна прокуратура, функції якої встановлені в ч. 5 ст. 8 Закону України «Про прокуратуру» та частково співпадають із завданнями й функціями, визначеними в п. 3 Положення про Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру Генеральної прокуратури України, затвердженого Наказом Генеральної прокуратури України від 12 квітня 2016 р. № 149. Варто звернути увагу на цей нормативно-правовий акт. Так, у його п. 3 визначено, що основними завданнями й функціями Спеціалізованої антикорупційної прокуратури є такі:

- здійснення нагляду за додержанням законів під час проведення оперативно-розшукової діяльності, досудового розслідування Національним антикорупційним бюро України;
- виконання вимог закону під час приймання, реєстрації, розгляду та вирішення заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, своєчасне внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань;
- забезпечення швидкого, повного й неупередженого розслідування Національним антикорупційним бюро України кримінальних правопорушень та оскарження незаконних судових рішень на стадії досудового розслідування й судового розгляду;
- підтримання державного обвинувачення в суді в кримінальних провадженнях, розслідуваних Національним антикорупційним бюро України;
- забезпечення в межах компетенції відшкодування збитків, завданих кримінальними правопорушеннями;
- забезпечення застосування належної правової процедури до кожного учасника кримінального провадження;
- представництво інтересів громадянина або держави в суді у випадках, передбачених Законом України «Про прокуратуру» та пов'язаних із корупційними або пов'язаними з корупцією правопорушеннями;
- здійснення в межах реалізації функцій Спеціалізованої антикорупційної прокуратури міжнародного співробітництва [20].

З наведених положень постає, що завдання й функції Спеціалізованої антикорупційної прокуратури в цьому випадку не розрізняються, тоді як вищим нормативно-правовим актом – Законом України «Про прокуратуру» – до її функцій віднесено такі: «1) здійснення нагляду за додержанням законів під час проведення оперативно-розшукової діяльності, досудового розслідування Національним антикорупційним бюро України; 2) підтримання державного обвинувачення у відповідних провадженнях; 3) представництво інтересів громадянина або держави в суді у випадках, передбачених цим законом і пов'язаних із корупційними або пов'язаними з корупцією правопорушеннями» (ч. 5 ст. 8) [11].

З огляду на зазначене вважаємо ототожнення завдань і функцій Спеціалізованої антикорупційної прокуратури помилковим, адже поняття «завдання» та «функції» мають різну етимологічну сутність. Так, термін «завдання» варто розуміти як «наперед визначений, запланований для виконання обсяг роботи, справу тощо; мету, до якої прагнуть; те, що хочуть здійснити» [21, с. 40], натомість поняття «функція» означає «роботу кого-, чого-небудь, обов'язок, коло діяльності когось, чогось» або «призначення, роль чого-небудь» [22, с. 653]. Таким чином, саме за допомогою реалізації функцій Спеціальною антикорупційною прокуратурою досягаються завдання, поставлені перед нею, а отже, їх не можна ототожнювати – це явна техніко-юридична помилка, яку можна розв'язати, на нашу думку, шляхом відмежування завдань від функцій Спеціальної антикорупційної прокуратури та виокремлення перших у самостійний пункт Положення про Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру Генеральної прокуратури України, затвердженого Наказом Генеральної прокуратури України від 12 квітня 2016 р. № 149.

Висновки. Таким чином, органи прокуратури посідають одне з найважливіших місць серед суб'єктів реалізації правоохоронної функції держави, адже вони не належать до жодної з гілок влади, не підпорядковуються жодному з органів державної влади, мають унікальні повноваження, які дають їм змогу здійснювати власні функції та виконувати поставлені перед ними завдання, здійснюють єдиний вид діяльності – реалізують правоохоронну функцію держави, мають власний унікальний правовий статус, що визначається національними нормативно-правовими актами, є представником одночасно як держави, так і її громадян.

Роль органів прокуратури безпосередньо пов'язана з реалізацією ними правоохоронної функції держави як основного напрямку їх діяльності. Як справедливо зауважує В.Я. Тацій, функціональне призначення прокуратури має враховувати два основні напрями її діяльності – участь прокурора в кримінальному провадженні та діяльність, що здійснюється поза кримінальним провадженням [23, с. 16]. Саме останній напрям діяльності органів прокуратури здійснюється в межах правоохоронної функції та включає такі види діяльності, як нагляд за додержанням і застосуванням законів, захистом прав і свобод громадян, а також представницька функція прокуратури. Правоохоронна функція держави пов'язана насамперед із забезпеченням прав, свобод та інтересів людини й громадянина, конституційного ладу, а також зміцненням правопорядку, протидією злочинності (можливим злочинам і правопорушенням) тощо. У цьому сенсі діяльність органів прокуратури охоплює майже всі аспекти правоохоронної функції держави, має місце під час здійснення більшості напрямів останньої, реалізуючи її в повному обсязі, а не частково.

Список використаних джерел:

1. Про основи національної безпеки: Закон України від 19 червня 2003 р. № 964-IV / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 39. Ст. 351.
2. Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави: Закон України від 7 грудня 2017 р. № 975-IV / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 46. Ст. 366.
3. Договор о порядке пребывания и взаимодействия сотрудников правоохранительных органов на территориях государств-участников Содружества Независимых Государств от 4 июня 1999 г. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/997_836/ed20010206/find?text=%CF%F0%E0%E2%EE%EE%F5%F0%E0%ED%E8%F2%E5%EB%FC%ED%FB%E5+%EE%F0%E3%E0%ED%FB.
4. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України від 3 серпня 2017 р. № 3781-XII / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 11. Ст. 50.
5. Інструкція про порядок проведення контрольних заходів контрольно-ревізійним відділом Державної судової адміністрації України: Наказ Державної судової адміністрації України від 29 липня 2011 р. № 120 / Державна судова адміністрація України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/rada/show/v0120750-11>.
6. Порядок проведення інспектування Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами: Постанова Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2006 р. № 550 / Кабінет Міністрів України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/550-2006-%D0%BF>.
7. Юридичний словник-довідник / за ред. Ю.С. Шемшученка. К.: Феміда, 1996. 696 с.
8. Бурбика М.М., Уткіна М.С. Судові та правоохоронні органи (у схемах і таблицях): навч. посібник. Суми: Сумський державний університет, 2016. 123 с.
9. Бандурка А.Н. Судебные и правоохранительные органы Украины. Х.: Университет внутренних дел, 1999. 250 с.
10. Лапкін А.В. Організація судових та правоохоронних органів України: навч. посібник у схемах. Х.: Право, 2017. 168 с.
11. Про прокуратуру: Закон України від 20 січня 2018 р. № 1697-VII / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 2–3. Ст. 12.
12. Конституційне право України. Академічний курс: підручник: у 2 т. / за заг. ред. Ю.С. Шемшученка. К.: Юридична думка, 2008. Т. 2. 800 с.
13. Мельник М.І., Хавронюк М.І. Правоохоронні органи України та правоохоронна діяльність: навч. посібник. К.: Атіка, 2002. 576 с.
14. Косюта М.В. Проблеми та шляхи розвитку прокуратури України в умовах побудови демократичної правової держави: автореф. дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.10. Х., 2002. 33 с.
15. Прокуратура України: навч. посібник / В.М. Бесчастний, М.І. Мичко, О.В. Філонов та ін.; за ред. В.М. Бесчастного. К.: Знання, 2011. 446 с.
16. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента України від 12 січня 2015 р. № 5/2015 / Президент України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.
17. Стратегія реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки: Указ Президента України від 20 травня 2015 р. № 276/2015 / Президент України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/276/2015>.
18. Олійник Р.В. Адміністративно-правовий статус прокуратури України. Європейські перспективи. 2013. № 13. С. 35–40.
19. Положення про Головну військову прокуратуру Генеральної прокуратури України: Наказ Генеральної прокуратури України від 20 грудня 2017 р. № 356 / Генеральна прокуратура України. URL: https://www.gp.gov.ua/ua/file_downloader.html?_m=fslib&_t=fsfile&_c=download&file_id=203911.
20. Положення про Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру Генеральної прокуратури України: Наказ Генеральної прокуратури України від 12 квітня 2016 р. № 146 / Генеральна прокуратура України. URL: http://www.gp.gov.ua/ua/file_downloader.html?_m=fslib&_t=fsfile&_c=download&file_id=196699.
21. Словник української мови: в 11 т. / за ред. І.К. Білодіда. К.: Наукова думка, 1972. Т. 3. 744 с.
22. Словник української мови: в 11 т. / за ред. І.К. Білодіда. К.: Наукова думка, 1979. Т. 10. 660 с.
23. Тацій В.Я. Поняття та система правоохоронних органів: у контексті системних змін до Конституції України. Вісник Академії правових наук України. 2012. № 4. С. 3–17.